

Styrning och organisering av svensk (ögon-)sjukvård

Nationella Kataraktregistrets användarmöte och kirurgdag
2021-11-11
lars.kolmodin@skr.se

Om Sveriges Kommuner och Regioner (SKR)

- SKR är en arbetsgivar- och intresseorganisation för Sveriges alla 290 kommuner och 20 regioner.
- SKR:s uppgift är att driva medlemmars intressen och att stödja och bidra till att utveckla kommuner och regioners verksamhet.
- SKR är en ideell förening.

- SKR är en politiskt ledd organisation. Högsta beslutande organ är kongressen. Mellan kongresserna styrs SKR:s verksamhet av en politiskt vald styrelse.
- Anders Knappe är ordförande och Staffan Isling är vd.
- På SKR arbetar cirka 440 personer. Det finns också ett kontor i Bryssel.

Anders Knappe

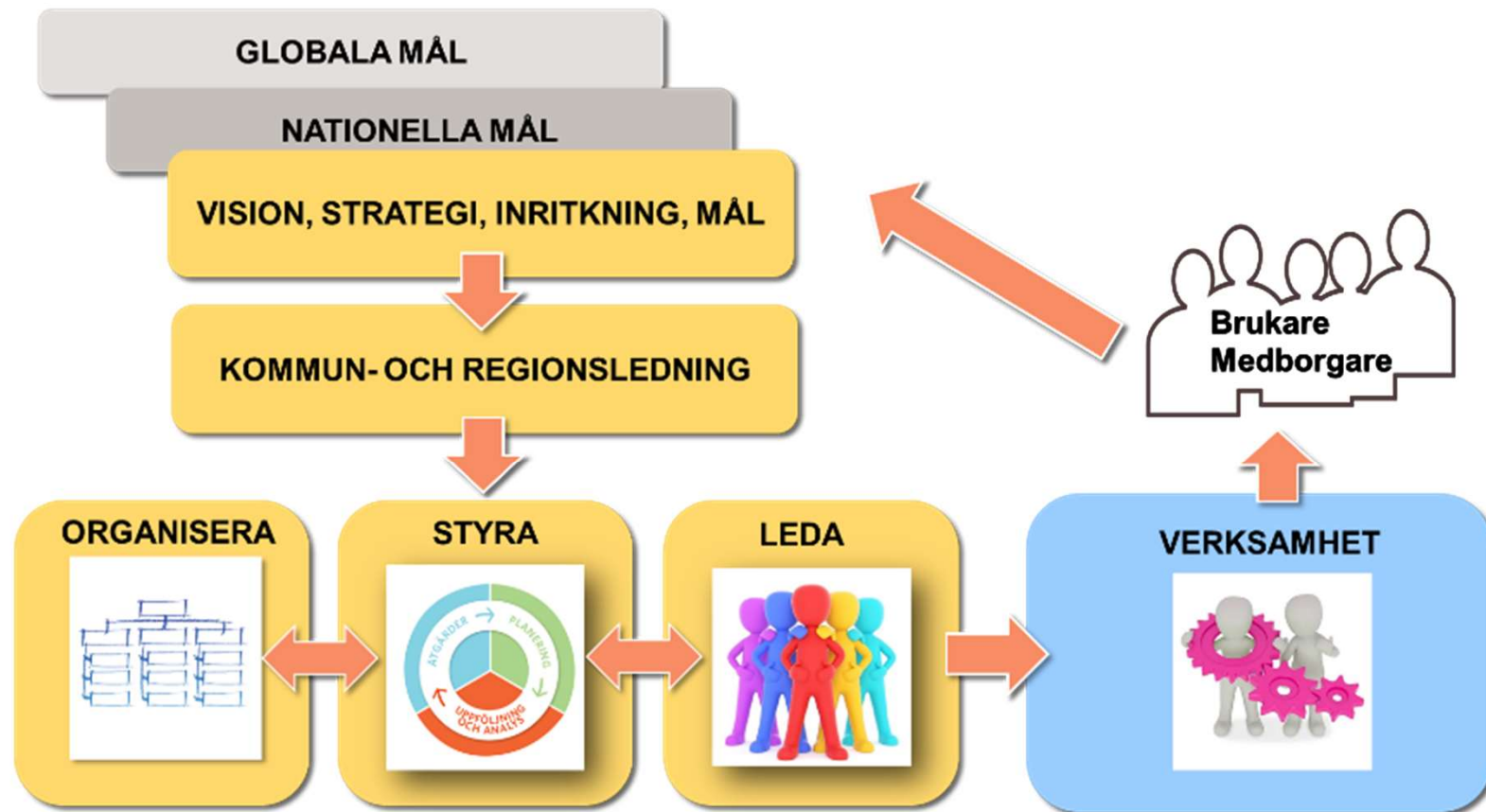

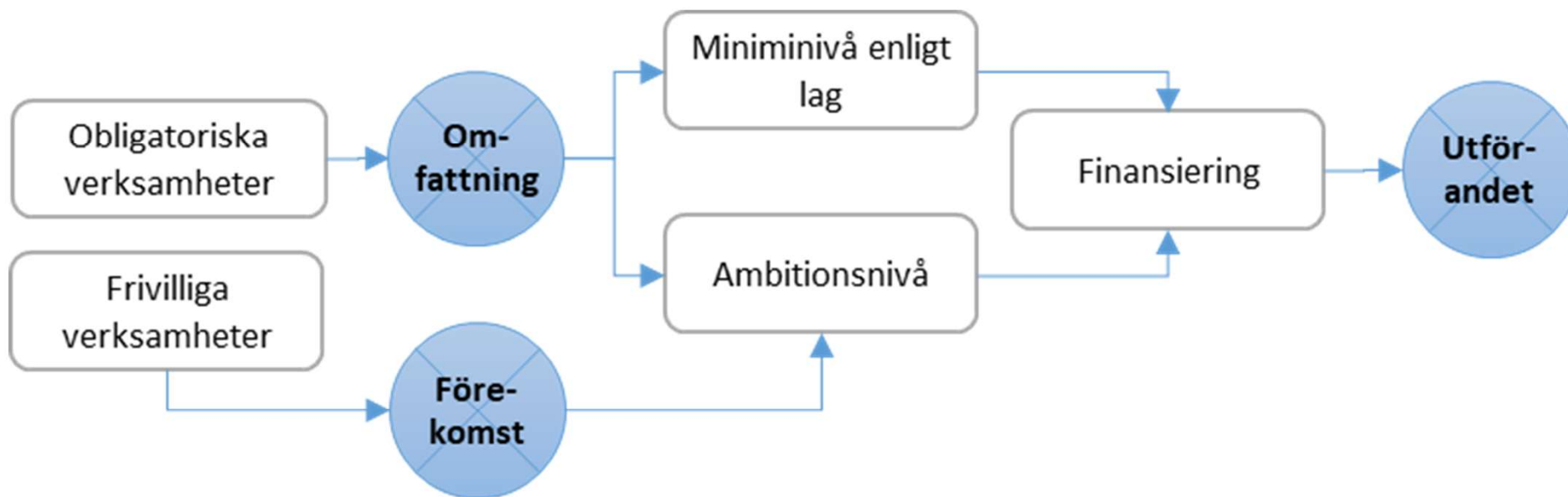
Staffan Isling

... mer om SKR

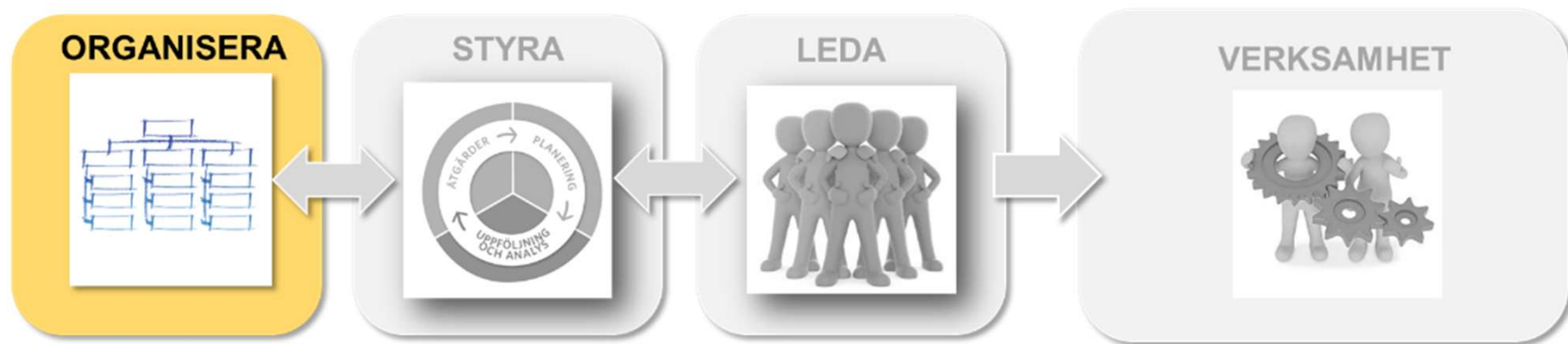
- SKR:s medlemmar är stora arbetsgivare. Drygt 1,1 miljon människor arbetar i kommunerna och regionerna i Sverige.
- SKR är arbetsgivarorganisation och tecknar centrala kollektivavtal om lön och allmänna anställningsvillkor.
- Kommunerna ansvarar för merparten av samhälls- servicen i Sverige. Bland de viktigaste uppgifterna är förskola, skola, socialtjänst och äldreomsorg.
- Regionernas viktigaste uppgift är att sköta hälso- och sjukvården och att stärka regionernas tillväxt och utveckling.
- Kommunal självstyrelse innebär att kommuner och regioner sköter lokala eller regionala frågor med en stor handlingsfrihet, men styrs samtidigt av nationella uppdrag och statliga regleringar.

Styrning och organisering av svensk ögonsjukvård

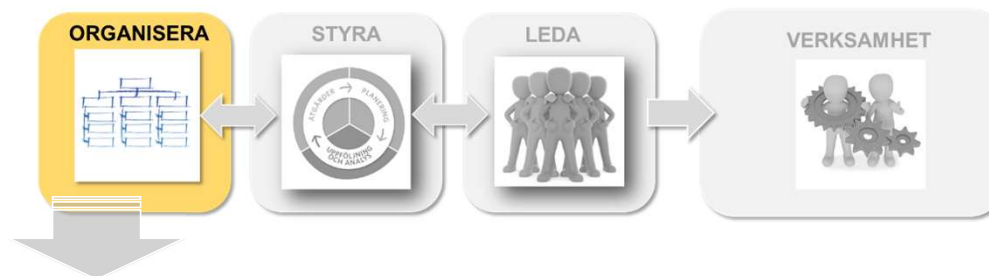

Utförande

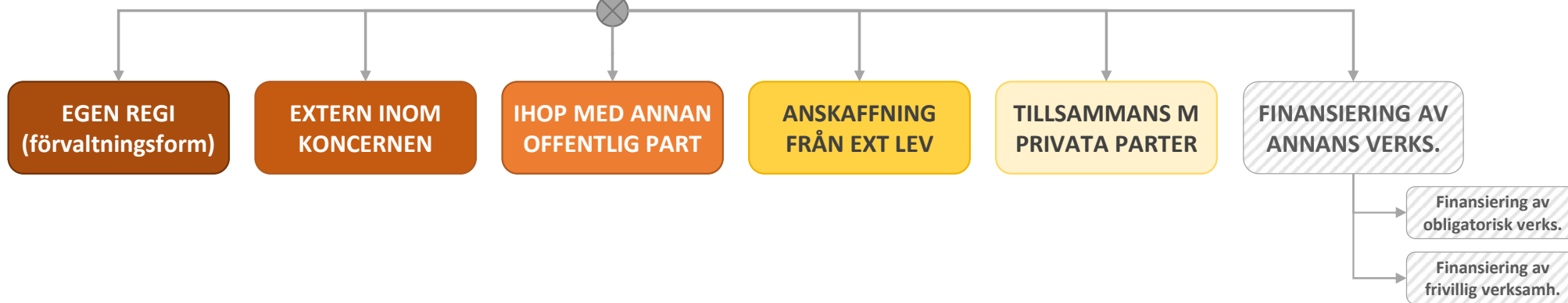

Organisering handlar om **hur** eller **vem** som ska utföra kommunala uppdraget (försörjningsstrategi) – skild från ansvaret om/omfattning av tjänsten som tillhandahålls medborgarna (huvudmannaskap)

Utförande

ORGANISERA
Val av driftsform ett strategiskt beslut om vem som ska utföra kommunala uppdraget

EGEN REGI
(förvaltningsform)

EXTERN INOM
KONCERNEN

IHOP MED ANNAN
OFFENTLIG PART

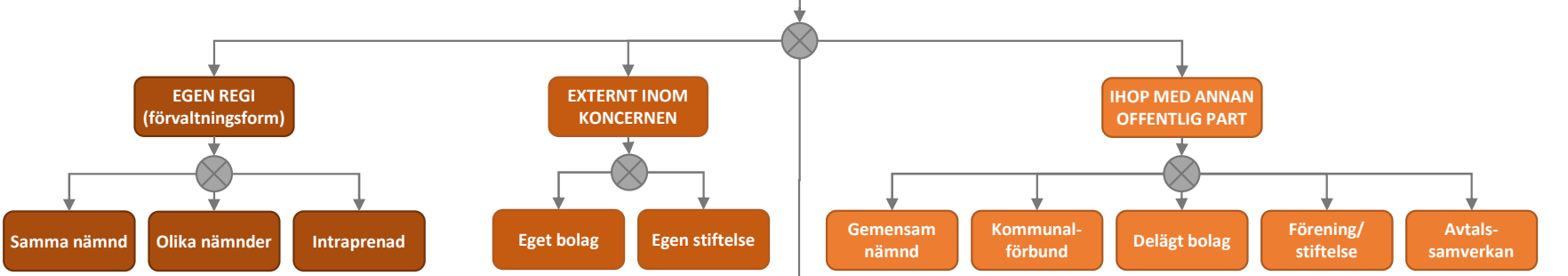
ANSKAFNING
FRÅN EXT LEV

TILLSAMMANS M
PRIVATA PARTER

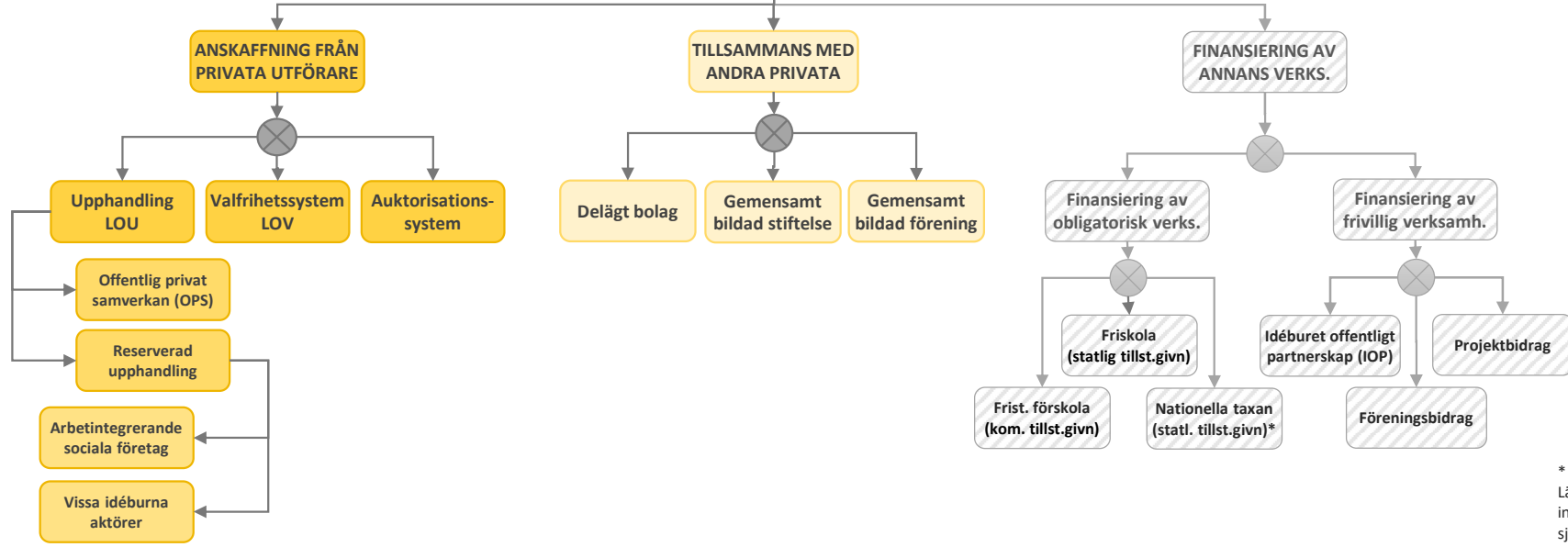
FINANSIERING AV
ANNANS VERKS.

ORGANISERA

Val av driftsform ett strategiskt beslut om vem som ska utföra kommunala uppdraget

PRIVATA UTFÖRARE

* Nationella taxan: Läkare och fysioterapeuter inom regionernas hälso- och sjukvård anslutna gm LOL/LOF

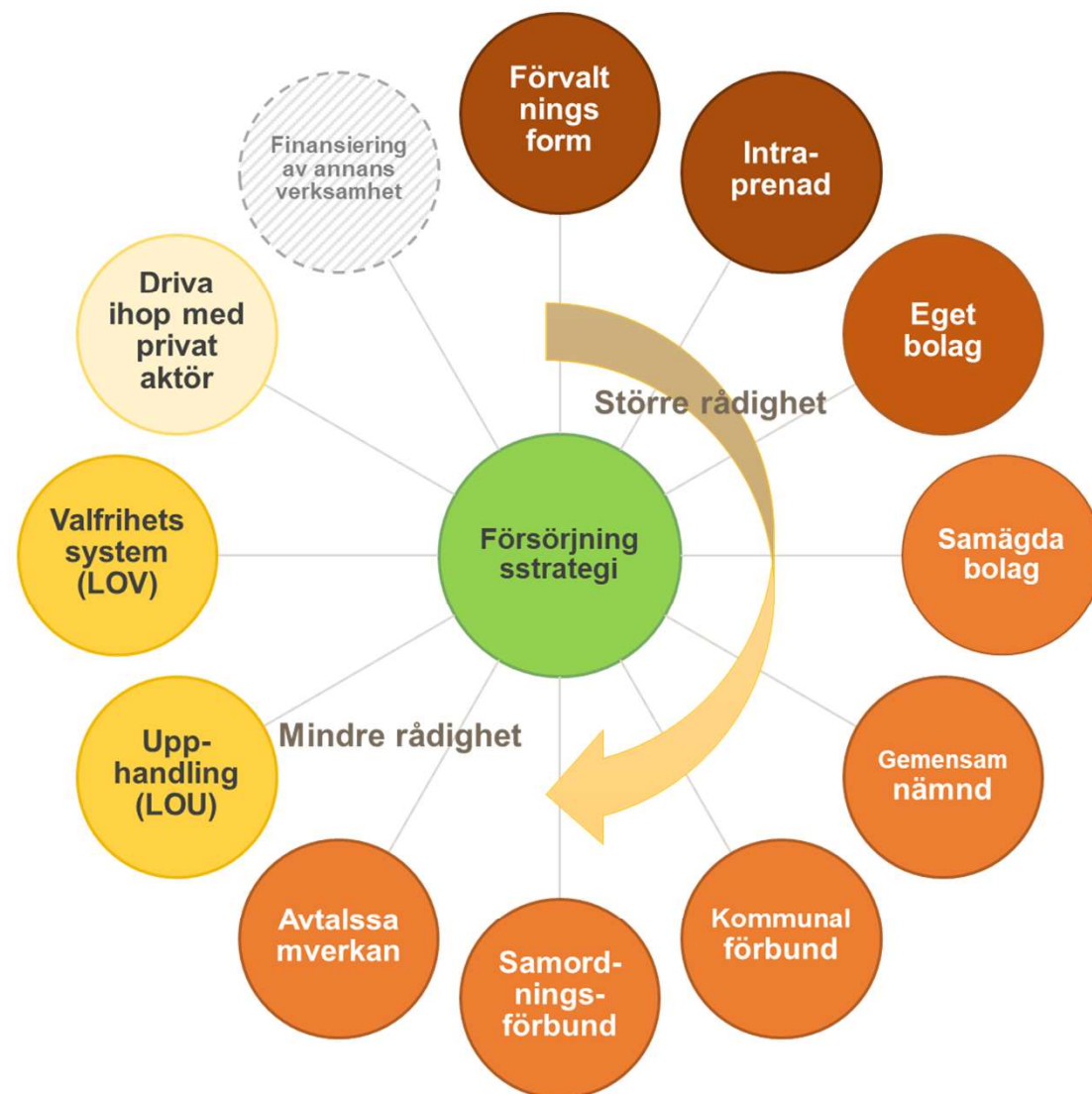
Driftformer

- Nulägesanalys och problembeskrivning
- Motiv och förväntningar
- Driftformen ett verktyg för högre grad av måluppfyllelse

Valet av driftform har medför konsekvenser avseende regionens rådighet.

Driftformer i kommuner och regioner

[Beställ eller ladda ner](#)

Varför reglera inköpen?

LOU är i grunden en antikorrupsionslagstiftning. Det är en viktig lag eftersom korrupsion skadar förtroendet för hur det offentliga hanterar skattemedel.

Bestämmelser om offentlig upphandling tillvaratar också en rad samhällsintressen:

1. främja kostnadseffektivt användande av skattemedel
2. främja fri rörlighet inom EU
3. undanröja ageranden som begränsar konkurrens
4. underlätta för företag att göra affärer med offentlig sektor
5. se till att det företag som säljer de efterfrågade varorna, tjänsterna eller entreprenaderna till de mest förmånliga villkoren vinner.

Motiven för konkurrensutsättning av välfärden (kundval) och att underlätta för privat etablering

1. Ökad effektivitet och höjd kvalitet
2. Ökad valfrihet
3. Bättre anpassning till enskildas önskemål och behov
4. Fler innovationer och en utvecklad kommunal verksamhet
5. Förbättrad delaktighet och demokrati
6. Fler arbetsgivare förväntades öka intresset att arbeta inom sektorn samt att framtida personalförsörjning

Konkurrensutsättning vid olika förfaranden

Upphandling (LOU)

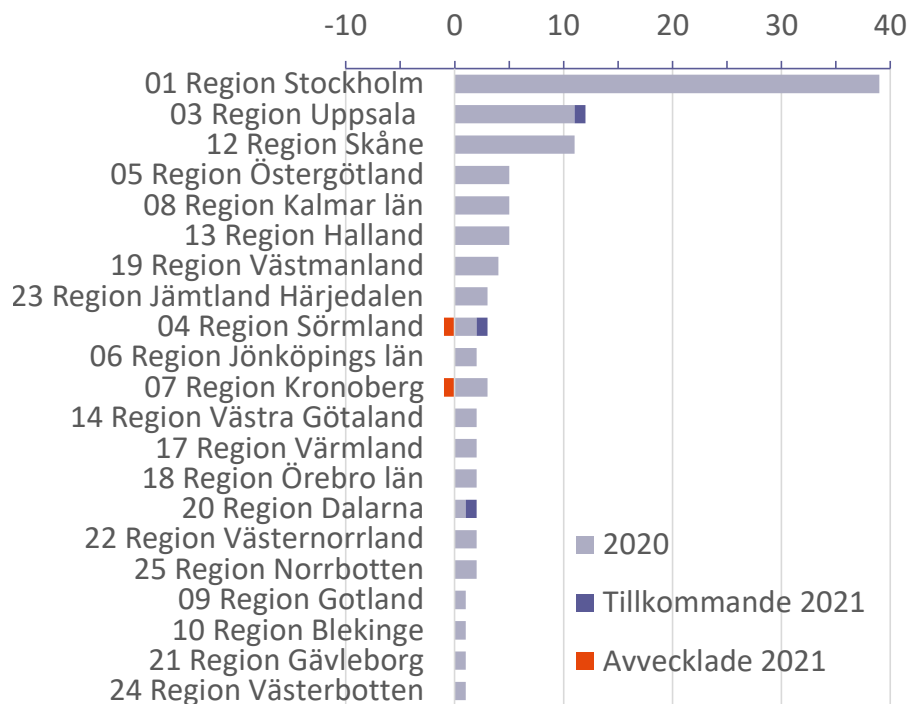
- Konkurrens vid upphandlingen
- Upphandlingstillfället
- Tidsbegränsade kontrakt
- Villkor fast under kontraktstiden
- Avrop eller kundval
- Privata annonsdatabaser

Valfrihetssystem (LOV)

- Konkurrens efter anslutning
- Löpande annonsering
- Långa eller löpande kontrakt
- Regionen kan ändra villkoren
- Kundval
- UHM's valfrihetswebben.se

Vårdval och valfrihetssystem

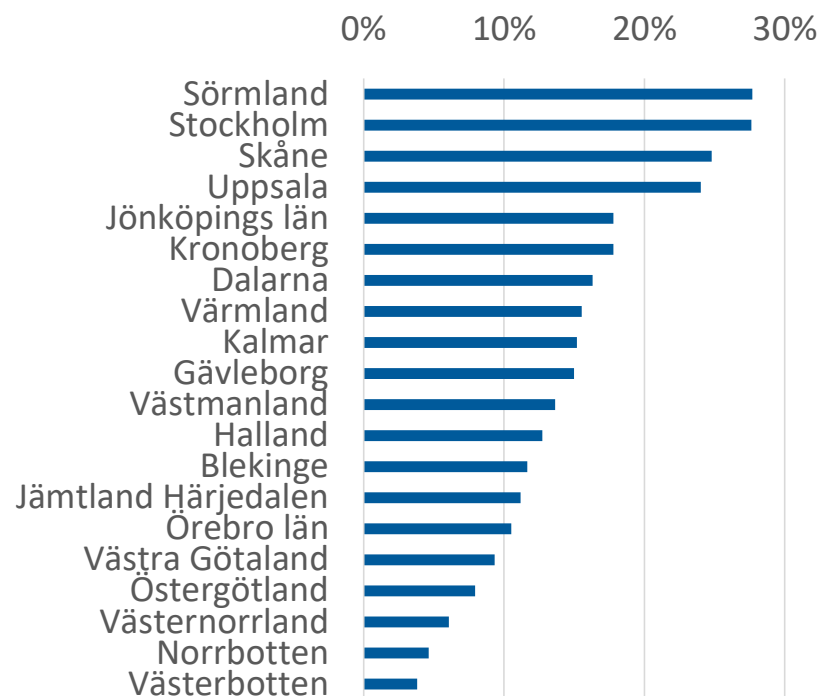
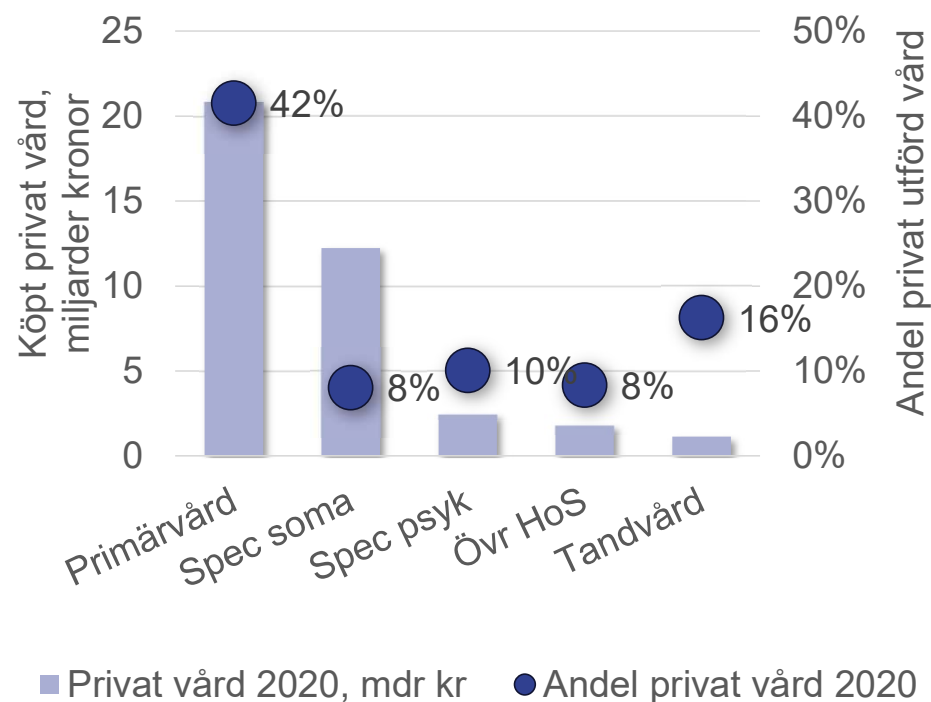
Antal valfrihetssystem/vårdval 2021

Vårdval ögonsjukvård 2021

Område/åtgärd	Vårdval	Tilläggsuppr.
Ögonmottagning (basuppdrag)	Stockholm Uppsala Östergötland Jönköping Skåne	--
Kataraktoperationer	Uppsala Skåne	Stockholm Östergötland Jönköping
Mottagning med ortoptisk verksamhet		Stockholm
Ögonbottenfotografering av diabetiker	Uppsala	Stockholm Jönköping
Laserbehandling i ögats främre segment		Stockholm
Laserbehandling i ögats bakre segment		Stockholm
Polikliniska operationer		Stockholm

Privat vård med offentlig finansiering

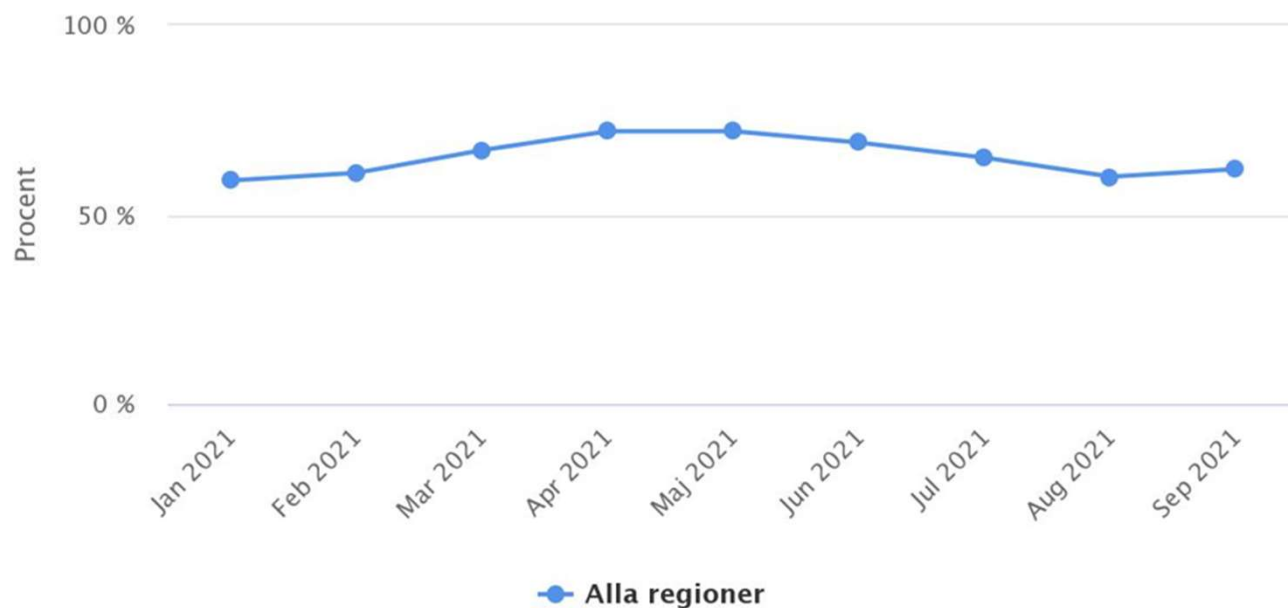
Köp av verksamhet från privata utförare resp. andel av nettokostnad exkl kostnader för läkemedel inom förmånen, 2020 (miljarder kronor och %)

Köp av verksamhet från privata utförare som andel av nettokostnader exkl kostnader för läkemedel inom förmånen, 2020 (%)

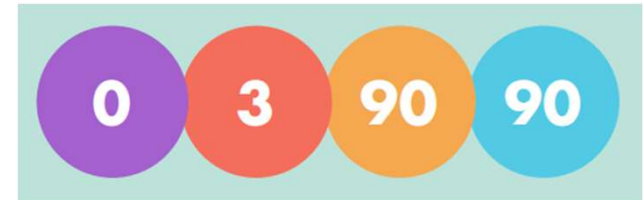
Väntetider i vården

Väntande – Första kontakt

Region: Alla Regioner **Indikator:** Andel inom 90 dagar **Yrke:** Läkare **Kön:** Män & Kvinnor **Specialitet:** Ögonsjukvård **År:** 2020 – 2021 **Vårdform:** Öppenvård **Månad:** Januari – September

Vårdgaranti

Vårdgarantin är en lagstadgad rättighet som innebär att du ska få vård inom en viss tid.

Vårdgarantin gäller bara i den region där du är folkbokförd.

Behovsprincipen gäller före vårdgarantin!

”Det bör betonas att (regeringens) förslaget inte innebär att en patient som är listad hos en utförare och där omfattas av vårdgarantin ska ges företräde framför en patient som har större behov av vård men som inte är listad där.”

Finansiell styrning – ett av flera styrmedel

I. Uppdrag och regler

Beskriver vad en utförare har ansvar för och krav på hur det ska genomföras.

II. Finansiell styrning

Hur mycket resurser som tilldelas hälso- och sjukvården, hur de fördelas mellan olika nivåer och former samt vad som avgör fördelningen inom en nivå eller form.

III. Uppföljning, utvärdering och utveckling

Vad som görs, hur det görs och att använda resultaten som underlag för att utveckla verksamheten.

IV. Kunskap

Att utveckla, samordna, sprida och använda bästa möjliga kunskap inom hälso-och sjukvården. För att veta i vilken mån kunskapen faktiskt används behövs uppföljning och utvärdering (exempel III).

V. Konstruktiv dialog

Mellan politik/tjänstemän och utförare, medarbetare och invånare.

VI. Individens val

Möjlighet för invånare till informerade val.

Sagt om ersättningsmodeller

- Alla sätt att ersätta verksamheten har styrande effekter. Även en icke-modell.
- Ersättningsmodeller är ett kraftfullt verktyg för att styra verksamheterna.
- Ersättningsens styrande effekter ska inte överdrivas.
- Beakta debatten/kritiken om den administrativa bördan av en överdriven mätning och kontroll och värdet av ett mer tillitsbaserat förhållningssätt.

De huvudsakliga delarna i finansiell styrning

Styrning riktad till:	Delar
 System och struktur	<ul style="list-style-type: none">• Resurssättning Storlek på avsatta resurser för finansiering av till exempel hälso- och sjukvården• Resursfördelning Fördelning av resurser till exempel till olika nivåer och former av hälso- och sjukvård
 Utförare	<ul style="list-style-type: none">• Ersättningsmodell Modell för kompensation till utförare, till exempel kapitering eller prestationsbaserad ersättning• Ersättningsnivå Nivån på ersättning för olika delar i ersättningsmodellen, till exempel för olika sorters vårdkontakter• Kostnadsansvar Ansvar hos utföraren för kostnader, till exempel medicinsk service
 Invånare	<ul style="list-style-type: none">• Ekonomiska incitament Anpassning av kostnader för invånarna för att verka för önskade beteenden eller sökmönster, till exempel nivå på besöksavgift

Lars Kolmodin

Handläggare

Sakkunnig inom konkurrens och valfrihet
Avdelning Ekonomi och styrning

Sveriges Kommuner och Regioner

Besöksadress: Hornsgatan 20, Stockholm Postadress: 118 82 Stockholm

Telefoni växel: 08-452 70 00, direkt: 08-452 74 39, iPhone/SMS: 072-539 13 48

E-post kontaktcenter: info@skr.se, direkt: lars.kolmodin@skr.se

Webb: www.skr.se, skr.se/driftsformer och [valfrihet](http://skr.se/valfrihet)

[Nyhetsbrev konkurrens och valfrihet](#)

Twitter [@SKR_uppfoljning](https://twitter.com/SKR_uppfoljning)